KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

# Sprawdzian z migracji i demografii (WOS)

## Grupa A

**1.** (1 pkt) **C**

**2.** (1 pkt) **B**

**3.** (2 pkt) **1. P; 2. F** — po 1 pkt za zdanie

**4.** (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

**5.** (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–A, 4–B** — po 1 pkt za parę

**6.** (2 pkt) **(1) wewnętrzną; (2) zagraniczną** — po 1 pkt za lukę

**7.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Brain drain — emigracja wysoko wykwalifikowanych specjalistów (lekarzy, inżynierów, naukowców) z kraju rodzinnego do krajów oferujących lepsze warunki. Skutek: utrata potencjału intelektualnego i innowacyjnego, obniżenie jakości usług publicznych (np. braki kadrowe w służbie zdrowia).
Punktacja: Definicja (1 pkt), skutek (1 pkt).

**8.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Emigracja zarobkowa wynika z chęci poprawy sytuacji materialnej, np. wyjazd Polaków do pracy w Wielkiej Brytanii po 2004 roku. Emigracja polityczna jest wymuszona zagrożeniem ze strony władz z powodu przekonań lub działalności opozycyjnej, np. wyjazd działaczy opozycji demokratycznej z Polski w okresie stanu wojennego.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie różnicy (zarobkowa — motywowana chęcią poprawy sytuacji materialnej; polityczna — wymuszona prześladowaniami lub zagrożeniem ze względu na poglądy, działalność opozycyjną) — 1 pkt. Trafne przykłady obu typów — 1 pkt. Łącznie 2 pkt.

**9.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Przykładami instrumentów polityki pronatalistycznej są świadczenia finansowe wypłacane na każde dziecko (np. polski program 800+) oraz rozbudowany system płatnych urlopów rodzicielskich i wychowawczych, który ułatwia łączenie pracy zawodowej z opieką nad dzieckiem.
Punktacja: Za każdy trafny przykład – 1 pkt (maks. 2 pkt). Przykłady: świadczenia finansowe na dzieci (np. program 500+/800+ w Polsce), urlopy rodzicielskie/wychowawcze, ulgi podatkowe dla rodzin, rozwój żłobków i przedszkoli, wsparcie mieszkaniowe dla młodych rodzin. 2 pkt.

**10.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pozytywne: 1) Transfery pieniężne (remittances) do rodzin w Polsce. 2) Zdobycie doświadczenia zawodowego i językowego. Negatywne: 1) Brain drain — utrata wykwalifikowanych pracowników. 2) Rozłąka rodzinna — „eurosieroty”.
Punktacja: 2 pozytywne (1 pkt), 2 negatywne (1 pkt).

## Grupa B

**1.** (1 pkt) **C**

**2.** (1 pkt) **C**

**3.** (2 pkt) **1. F; 2. P** — po 1 pkt za zdanie

**4.** (4 pkt) **1–D, 2–B, 3–A, 4–C** — po 1 pkt za parę

**5.** (4 pkt) **1–D, 2–B, 3–C, 4–A** — po 1 pkt za parę

**6.** (2 pkt) **(1) uchodźca klimatyczny; (2) remigracja** — po 1 pkt za lukę

**7.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pierwszą przyczyną było otwarcie rynków pracy przez część państw UE (m.in. Wielką Brytanię, Irlandię) od razu po akcesji w 2004 r., co – w połączeniu ze swobodą przepływu pracowników jako jedną z podstawowych wolności unijnych – zniosło formalne bariery w podjęciu legalnej pracy za granicą. Drugą przyczyną była znaczna różnica w poziomie wynagrodzeń między Polską a krajami Europy Zachodniej przy jednocześnie wysokim bezrobociu w Polsce na początku lat 2000., co czyniło emigrację zarobkową atrakcyjną ekonomicznie.
Punktacja: Po 1 pkt za każdą trafnie wskazaną i scharakteryzowaną przyczynę (maks. 2 przyczyny). Przykładowe akceptowalne przyczyny: otwarcie rynków pracy w części państw UE (Wielka Brytania, Irlandia, Szwecja) od 2004 r.; znaczna różnica w poziomie wynagrodzeń między Polską a krajami Europy Zachodniej; wysokie bezrobocie w Polsce na początku lat 2000.; swoboda przepływu pracowników jako jedna z podstawowych wolności UE. Maks. 2 pkt.

**8.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Drugie przejście demograficzne to zespół zmian obserwowanych w wielu krajach europejskich od lat 60.–70. XX wieku, obejmujący spadek liczby urodzeń poniżej poziomu zastępowalności pokoleń, wzrost wieku zawierania małżeństw i rodzenia pierwszego dziecka, upowszechnienie się związków nieformalnych oraz wzrost liczby rozwodów. Jedną z konsekwencji dla struktury rodziny jest wyraźny wzrost liczby gospodarstw domowych jednoosobowych oraz opóźnianie decyzji o posiadaniu dzieci.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie jako zespołu zmian obejmujących spadek dzietności poniżej poziomu zastępowalności pokoleń, wzrost wieku zawierania małżeństw, wzrost liczby związków nieformalnych (1 pkt) + trafna konsekwencja dla struktury rodziny (1 pkt). 2 pkt.

**9.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Uchodźca: osoba uciekająca przed prześladowaniami (politycznymi, religijnymi, etnicznymi) lub konfliktem zbrojnym — chroniona Konwencją Genewską 1951. Przykład: Syryjczyk uciekający przed wojną domową. Imigrant ekonomiczny: osoba migrująca w poszukiwaniu lepszych warunków życia/pracy — nie podlega ochronie uchodźczej. Przykład: Polak jadący do pracy w Niemczech.
Punktacja: Różnica (1 pkt), przykłady (1 pkt).

**10.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: 1) Rosnące obciążenie finansowe ZUS — mniej pracujących na jednego emeryta. 2) Konieczność podnoszenia wieku emerytalnego lub zwiększania składek, aby utrzymać wypłacalność systemu.
Punktacja: 2 konsekwencje po 1 pkt.

## Skala ocen (orientacyjna, 22 pkt w każdej grupie)

| | |
|---|---|
| bardzo dobry (5) | 20–22 pkt |
| dobry (4) | 17–19 pkt |
| dostateczny (3) | 11–16 pkt |
| dopuszczający (2) | 7–10 pkt |
| niedostateczny (1) | 0–6 pkt |

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/wos/migracje-i-demografia**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.